

О. ХЕНРИ

НАИВНИЦИ В ДЖУНГЛАТА

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1977

chitanka.info

Веднъж в Литъл Рок Монтегю Силвър, най-големият пройдоха и мошеник в целия Запад, ми казва:

— Били, ако някога паметта започне да ти изневерява или остарееш дотолкова, че да не можеш да се занимаваш с почтена мошеническа дейност, иди в Ню Йорк. На Запад всяка минута се ражда по един балама; но в Ню Йорк са нагъчкани като хайвер — не можеш ги изброи.

След две години забелязах, че вече не си спомням имената на руските адмирали и че над лявото ми ухо са се появили няколко бели косъма. И веднага си дадох сметка, че е дошло време да се възползвам от съвета на Силвър.

Така един прекрасен ден се изтърсих в Ню Йорк по обед и тръгнах да се разходя по Бродуей. Изведнъж гледам насреща самия Силвър: отрупан с всякаква, най-елегантна мъжка галантерия, той облегнат пред входа на някакъв хотел и лъска с копринена кърпичка полумесеците на ноктите си.

— Пареза или преждевременна старост? — питам го.

— О, Били! — възкликва той. — Радвам се, че те виждам. Работата е там, че на Запад всички като че ли станаха големи умници. А аз отдавна си пазя Ню Йорк за десерт. Разбирам, че не е красиво да измъкваш каквото и да било от хора като нюйоркчаните. Те не знаят повече от две и две, само се мотаят напред-назад и много рядко им се случва да мислят. Не бих искал майка ми да разбере, че прислушвам такива слабоумни същества. Другояче ме е възпитала тя.

— Е, какво, тълпи ли се вече опашка пред кабинета на стария доктор, който прислушва така добре? — питам го аз.

— В наши дни и без кабинет може — казва Силвър. — Аз съм тук само от един месец. Но вече съм готов да започна; а всички учащи се в неделното училище на Уили Манхатън, изявили желание да дадат своя скромнен принос в това начинание, могат да пратят снимките си в „Ивнинг дейли“. Откакто съм тук, изучавам града — продължава Силвър — и всеки ден чета вестниците, и трябва да ти кажа, че вече го познавам така добре, както котката разпознава мишите дупки. Хората тук са такива, че ако се бавиш и не им измъкнеш веднага парите от джоба, лягат на пода, пицят и ритат. Хайде да се качим в стаята ми и ще ти разкажа едно-друго. В името на старото приятелство, Били, готов съм да те взема за съдружник и да обработваме заедно този град.

И Силвър ме заведе в стаята си в хотела. Из нея бяха разхвърляни какви ли не вещи.

— Има много и много начини да смъкнеш пари от тези градски говеда — дори повече от начините за готвене на ориз в Чарлстън — обяснява Силвър. — Те кълват на всякаква стръв. Мозъците на повечето изключват. Колкото са по-учени и интелигентни, толкова по-малко здрав разум имат. Слушай само, преди няколко дни един продал на Дж. П. Морган маслен портрет на Рокфелер-син, като му го пробутал за прочутата картина на Андреа дел Сарто „Йоан Кръстител“!

Виждаш ли тази купчина книжа в ъгъла? Имай пред вид, че това са акции от златни мини. Онзи ден започнах да ги продавам, но след два часа прекратих разпродажбата. Ама ще кажеш защо? Арестуваха ме, задето съм задръстил уличното движение. Народът се биеше да купува. По пътя към участъка успях да продам цяла пачка на полица, който ме водеше, но после ги изтеглих от обращение. Не мога да приема хората да ми подаряват парите си. Предпочитам да поразмислят все пак, преди да купят нещо, иначе ми се накарнява честолюбието. Нека се помъчат да познаят коя буква липсва в думата „Чик-го“ или поне да извадят чифт деветки, преди да ми платят макар и цент.

Измислих и друга една работица, която провървя толкова лесно, че се принудих да се откажа и от нея. Виждаш ли онова шише мастило на масата? Взех, че татуирах една котва на ръката си, отидох в банката и казах, че съм племенник на адмирал Дюи. И те веднага ми предложиха да ми отпуснат чек за хиляда долара, като го минат на неговата сметка, но се оказа, че аз не знам първото име на чичо си. Обаче от това можеш да разбереш колко леко се работи в този град. Крадците например не стъпват в къща, ако не им е приготвена топла вечеря и не им сервира прислуга с висше образование. В горната част на града бандитите дупчат гражданите, без да им мигне окото, и предполагам, че и целия град да избият, това ще се таксува като нанасяне на леки телесни повреди.

— Монти — казвам аз, когато Силвър се поувори, — може би ти правилно се спря специално на Манхатън в своето изложение, но все пак аз имам известни съмнения. Намирам се тук само от два часа, но нямам впечатлението, че градът ни е поднесен на тепсия и ни остава

само да ядем. Не е по моя вкус, защото няма достатъчно *gus in urbe*^[1]. Много по-доволен щях да бъда, ако в косите на тези граждани стърчеха тук-таме сламки и ако те предпочитаха да носят кадифени жилетки и груби верижки на часовниците си. Боя се, че не са чак толкова прости.

— Ясно, и ти си се заразил, Били — казва Силвър. — Всички емигранти хващат тази болест. Ню Йорк все пак е по-голям от Литъл Рок или Европа и всеки пришелец се плаши от него. Но нищо, ще се оправиш. Нали ти казвам, понякога ми идва да напердаша тези хора, защото не ми изпращат всичките си пари в кошове за пране, напръскани с някакво дезинфекционно средство. Никак не ми се ще да ги гоня по улицата. Знаеш ли кои носят брилянти в този град? Жените на изнудвачите и булките на мошениците. Да препипаш нюйоркчанина, е по-лесно, отколкото да избродиращ синя розичка на салфетка. Мене ме тревожи само едно: да не ми се изпомачкат пурите в джоба на жилетката, когато целият се натъпча с двайсетачки.

— Дай боже да си прав, Монти — казвам му, — но аз все пак предпочитам да си седя в Литъл Рок и да работя по на дребно. Дори при по-неплодородна година там винаги можеш да набереш няколко фермера и да ги накараш да се подпишат на бял лист в полза на построяването на нова поща, който после можеш да осребриш в местната банка за двеста долара. А тукашните хора имат, струва ми се, силно развит инстинкт за самосъхранение и стискане на кесията. Боя се, че ние с тебе не сме достатъчно добре подготвени за такава игра.

— Не се безпокой — казва Силвър. — Аз вече знам така добре колко струва този Лудоград, както знам, че Колумбийският университет не е в Колумбия. Та тук на четири преки от Бродуей живеят хора, които в живота си не са виждали друга сграда освен небостъргач. Един истински, жив, енергичен западняк трябва само за три месеца тук да се прояви достатъчно, за да си спечели било благоволенieto на Джеръм, било неприязънта на Лосън.

— Остави хиперболите — думам му аз, — ами кажи знаеш ли ти някакъв конкретен начин да подвием някой и друг долар от тукашното общество, без да става нужда да прибъгваме до Армията на спасението или да припадаме пред прага на мис Хелън Гулд?

— Знам двайсет такива начина — казва Силвър. — С какъв капитал разполагаш, Били?

— Хиляда — отговарям аз.

— Аз имам хиляда и двеста — казва той. — Ще обединим капиталите си и ще започнем голям бизнес. Има толкова много възможности да спечелим милион, че просто се чудя откъде да започнем.

На другата сутрин Силвър ме посреща пред хотела един такъв тържествен и просто цъфти от удоволствие.

— Следобед ще се срещнем с Дж. И. Морган — уведомява ме той. — Имам един познат в хотела, който иска да ни запознае с него. Той е негов приятел. Казва, че Морган имал слабост към западняците.

— Виж, това е вече по-друго — казвам аз. — С удоволствие бих се запознал с господин Морган.

— Никак няма да ни навреди да завържем връзки с някои от финансовите крале — казва Силвър. — Знаеш ли, харесва ми това, че в Ню Йорк посрещат така радушно пришълците.

Познатият на Силвър се казваше Клайн. В три часа Клайн дойде в Силвъровата стая с приятеля си от Уолстрийт. Морган приличаше донякъде на портретите си. Левият му крак беше увит с пешкир и той ходеше с бастун.

— Господин Силвър и господин Пескъд — представи ни Клайн. — Струва ми се излишно — казва — да назовавам името на най-големия финансов...

— Остави тези работи, Клайн — казва господин Морган. — Приятно ми е да се запозная с вас, джентълмени; аз проявявам голям интерес към Запада. Доколкото разбрах от Клайн, вие сте от Литъл Рок. Струва ми се, че някъде из вашия край имам две-три железници. Ако някой от вас, момчета, иска да ударим един покер, аз...

— Моля ти се, Пиърпонт! — прекъсва го Клайн. — Не забравяй!

— Извинете, джентълмени — казва Морган, — но откакто ме хвана тази подагра, имам навика да поигравам карти с приятели, които ме навестяват у дома. Някой от вас да е срещал случайно Питърс Едноокия в Литъл Рок? Той живееше в Сиатъл, Ню Мексико.

Преди да успеем да отговорим, Морган удари с бастуна по пода и тръгна напред-назад из стаята, ругаейки на висок глас.

— Какво има, Пиърпонт? Да не би на Уолстрийт да подбиват курса на акциите ти? — подсмива се Клайн.

— Какви ти акции! — реве Морган. — Сетих се за картината, за която пратих специално човек в Европа да я купи. Днес получих

телеграма от него, че не можал да я намери в цяла Италия. Готов съм още утре да платя за нея петдесет хиляди, дори седемдесет и пет. Бях дал на моя човек а ла карт: да я купи на каквато и да е цена. Не мога да разбера защо картинните галерии допускат един Да Винчи да...

— Как, Морган? — казва Клайн. — Аз мислех, че имаш пълна колекция на Да Винчи.

— Що за картина е това, господин Морган? — пита Силвър. — Сигурно е голяма колкото небостъргач.

— Боя се, че нямате никакво понятие от изкуство, господин Силвър — казва Морган. — Тази картина е само дваисет и седем на четиридесет и два инча и се нарича „Любовта в свободното си време“. На нея са изобразени няколко манекенки, които танцуват тустеп на брега на виолетова река. В телеграмата се казва, че по всяка вероятност картината вече е изнесена в Америка. А без нея моята колекция си остава непълна. Е, време е да вървя, джентълмени. Ние финансистите трябва да спазваме известен режим.

Господин Морган и Клайн си тръгнаха с купе. След това ние със Силвър дълго си говорихме колко непосредствени и доверчиви са великите хора; и Силвър каза, че ще е срамота да измамиш човек като господин Морган; а аз казах, че според мен това би било нетактично.

Следобед Клайн предложи да се поразходим и ние тримата, аз, той и Силвър, тръгнахме по Седмо авеню да позяпаме. На витрината на една заложна къща Клайн видя копчета за ръкавели, които толкова го възхитиха, че влезе да си ги купи, и ние влязохме заедно с него.

Когато се върнахме в хотела и Клайн се прибра в стаята си, Силвър изведнъж скочи и почна да размахва ръце.

— Видя ли? — вика той. — Видя ли я, Били?

— Кое? — питам аз.

— Кое! Картината, която Морган търси. Виси в заложната къща, точно над масата на собственика. Но аз си замълчах заради Клайн. Да пукна, ако не е същата. Момичетата са като живи и излети по най-хубавата мярка, само че нямат рокли; и ситният някакъв танец на брега на реката. Колко каза Морган, че ще даде за тази картина? Нужно ли е да ти обяснявам повече? Собственикът сигурно не знае какво съкровище има в магазина си.

На другата сутрин магазинът още не беше отворен, а ние със Силвър вече чакахме пред вратата, сякаш няхахме търпение да

залежим костюмите си, за да се сдобием с пари за пиячка. Влизаме ние вътре и започваме да разглеждаме верижките за часовници.

— Каква е тази цапаница там? — казва Силвър уж съвсем случайно. — Не е нещо особено, но на мен ми хваща окото онова девойче с тънките лопатки и червеното наметалце. Ще ви предложи два долара и двайсет и пет цента за нея, само не се припирайте, като я сваляте, да не счупите някоя от по-деликатните вещи.

Собственикът се усмихва и продължава да ни показва позлатени верижки.

— Тази картина — казва той — беше заложена при мен преди година от един италианец. Дадох му петстотин долара за нея. Това е „Любовта в свободното си време“ от Леонардо да Винчи. Преди два дни изтече законният срок и сега тя остава за продан като неоткупена. Вижете този тип верижки, много се носят напоследък.

След половин час ние със Силвър платихме на собственика две хиляди и си излязохме с картината. Силвър се намести в едно купе и се понесе към кантората на Морган. А аз се върнах в хотела и седнах да го чакам. След два часа Силвър се връща.

— Намери ли Морган? — питам го. — Колко ти даде за картината?

Силвър сяда и започва да върти в пръстите си ресните на покривката на масата.

— Не можах да намеря Морган — казва, — защото Морган от един месец е в Европа. Но не мога да разбера друго, Били: същата тази картинка се продава във всички универсални магазини и заедно с рамката струва три долара и четиридесет и осем цента. А рамката отделно се продава за три и петдесет — ето, това не мога да си обясня.

---

[1] Селски елемент в града (лат.). — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.